

REINDRIFTSKONTORET
I TROMS
Jnr.: 873... Dato: 14.06.00.
Ark.: 630.7... Beh.: NP

TJELDØY REINBEITEDISTRIKT

DISTRIKTSPLAN

1. Juni 2000

1. Beskrivelse av distriktet

1.1 Administrative forhold og organisering

Etter reindrifftslovens § 2 skal det samiske reindrifftsområdet deles inn i reinbeiteområder og reinbeitedistrikter. Hjemmel for å foreta slik inndeling ligger hos Landbruksdepartementet (områdegrensener) og Reindrifftsstyret (distriktsgrenser). Distrikt 36-Tjeldøy fikk sine distriktsgrenser i 1964.

Tjeldøy Reinbeitedistrikt ligger i Tjeldsund kommune i Nordland fylke, men hører administrativt inn under Troms Reinsogn. Distriktsgrensen er sjøen rundt Tjeldøya.

Distriktet har en driftsenhet. Distriktet har en samarbeidsavtale med nabodistriktet Kongsvikdalen Reinbeitedistrikt, som historisk har nær tilknytning, og som det også i dag er naturlig å samarbeide med. Særlig arbeidsmessig sett er det naturlig med et tett samarbeid. Også planleggingsmessig og når det gjelder beitebruk samarbeider distriktene.

1.2 Beite og driftsforhold

Distriktet ligger i et kystnært område, noe som til tider fører til ustabile værforhold med tildels store nedbørsmengder, og et relativt mildt vinterklima.

I og med at distriktet er helårsdistrikt, beiter reinen innenfor samme områder både sommer og vinter. De er likevel forskjell på beitemønsteret etter årstid. Forekomsten av reinlav er begrenset. Det er likevel relativt gode vinterbeiter i normale år. Derimot har distriktet dårlig tilgang på grøntbeiter. Jordsmonnet på Tjeldøya gjør at de høyereliggende områder stort sett har lite vegetasjon. I lavlandet er det for det meste lyngmark.

Viktige beiteområder i de forskjellige sesongene, sommer, høst, vinter og vår er avmerket på kart.

Sommerstid beiter reinen på grøntbeiter i fjellet. Grøntbeiter er en minimumsressurs i distriktet. Om vinteren spres reinen over lavere liggende områder, som er godt egnet som vinterbeiter. Som følge av lavt reintall de senere år, er reinlaven i vekst over hele øya.

Logmed at Tjeldøya er helårsdistrikt, skjer det naturligvis hele tiden en overlapping i bruk av beitelandet fra sesong til sesong. En har likevel en planlagt utnyttning fra år til år, alt etter snøforhold, nedising, tilgang på lav og grøntbeite.

Distriktet gjennomfører kalvemerking i juli/august. Hovedslakting foretas før brunst i september, kalveslakting i begynnelsen av oktober.

1.3. Flytteleier.

Viktige flytteleier er markert på kart. Flytteleiene er særlig viktige for reindriften, og har et særskilt vern etter reindriftingslovens § 10.

På grunn av inngrep som hyttebygging og inngjerdede landbruksarealer, har distriktet problemer med å vedlikeholde flyttveier.

Flytteveiene rundt øya og over øya er stadig i bruk, og en er avhengig av at disse ikke stenges av annet bruk.

1.4. Anlegg og motorferdsel

Distriktets anlegg, såsom gjerder og gjeterhytter er markert på kart. Breivik er kjerneområde i forhold til arbeid med reinen i gjerde. Her har distriktet merke- og slaktegjerder med sammenbindingskanal fra fjellet og ned til vei. I tillegg har distriktet enkle gjerdeanlegg på Gregushaugen og Tjeldodden. Ellers benyttes mobile anlegg til arbeid vinterstid.

Distriktet har gjeterhytter i Breivikbotn.

Distriktet som sådan eier ikke transportmidler, men snøskutre benyttes i distriktet. Det vil også bli brukt barmarkskjøretøy, bl.a. til frakt av utstyr. Kjøring vil foregå hovedsakelig etter eksisterende ferdselsårer i Sandsdalen, området Tjeldodden og på Breivikfjellet. På grunn av topografiske forhold er det mest hensiktsmessig å samle og drive reinen til fots i barmarksperioden. Alternativet ville vært helikopter, men det har hittil ikke vært benyttet.

1.5. Inngrep og forstyrrelser

Tjeldøya er et populært utfartssted, for folk fra mer tettbeboede områder, som f.eks. Harstad. Dette fører til merkbare vansker for reindriften på øya.

Her nevnes enkelte større inngrep som har konsekvenser for reindriften:

Oppdyrking av utmark, store deler av utmarka i distriktet er oppdyrket til landbruksformål. Disse arealene ligger ofte i viktige vår og vinter beiteområder for rein. Gårdbrukerne anlegger som oftest ikke gjerder som freder for rein, dermed oppstår problemer med rein på innmark, og tilhørende konflikter. Distriktet har i de fleste saker angående nydyrking ikke blitt tatt inn som høringsinstans.

Hyttebygging, det er en økende interesse for hyttebygging i utmark. For reindriften er dette et nærmest uhandterlig problem. Det er et stadig press for å få frigjort arealer til fritidsbebyggelse. Reindriften på Tjeldøya er ved en toleransegrense i den forstand at det nå er små uberørte arealer langs kysten. Hyttene fører med seg mye uro for reinen. Ulovlig snøskuterkjøring og løshunder er en uunngåelig konsekvens av fritidsboliger i utmark. Distriktet har foreslått

for Tjeldsund kommune at man burde se på mulighetene for etablering av fritidsbebyggelser i bygdene. Særlig bør dette være aktuelt idag, iogmed at flere og flere gårdsbruk legges ned.

Tjeldøy fort, forsvaret har lenge båndlagt viktige arealer på Tjeldodden. Fortet er nå nedlagt. Dessverre har oppryddingen etter fortet tatt tid. Gamle gjerder og andre etterlatenskaper etter forsvaret har skapt vansker for reindriften.

Ulovlig snøskuterkjøring, det foregår en utstrakt form for ulovlig snøskuterkjøring på øya, dette fører til store forstyrrelser for rein på vinterbeite.

Løshunder, svært mange hundeeiere har liten forståelse og respekt for at dyr på beite forstyrres løshunder. Distriktet har dessverre hatt noen alvorlige episoder hvor rein er blitt ihjelrevet av hund.

Arealvern er utvilsomt det største problemet for reindriften i distriktet. Næringa er stadig på vikende front i forhold inngrep i reinbeiteland.

1.6 Rovdyrtap og andre tap

Det er en stor ørnestamme i distriktet. Dette medfører naturlig nok store tap av rein, spesielt kalver. Siden brua over Ramsundet ble bygd har gaupa tatt tilhold i distriktet. Det har ført til merkbare tap for reindriften. Det er ikke observert jerv på Tjeldøya. Tapene til fredete rovdyr har økt i takt med økningen i rovdyrstammene. Fra reindriften ser vi på det som et offentlig ansvar å ta ut rovdyrene. Statens rovdyrstammer er ei ekstra belastning for en utsatt liten næring. På Tjeldøya er det ikke rom for både store rovdyr og reindrift. Distriktet foreslår at det settes opp gaupesperre på Ramsund bru.

Distriktet har iverksatt tapsforebyggende tiltak i form av foring. Foring av rein er kostnadskreven, noe som er en begrensende faktor. Distriktet ønsker i midlertid å gjennomføre tilleggsforing for å ha det som en sikkerhet ved låste beiter.

1.7. Produksjon, vektstruktur og reintall.

I normale år holder reinen gode vekter både når det gjelder levendevekt på simler, og slaktevekter. Veiinger de siste år bekrefter dette.

Det er fastsatt et øvre reintall på 200 rein i vårflokk. Reintallet holdes innenfor denne rammen.

2. Framtidig utnyttelse av distriktets samlede beiteressurser

Distriktet står ovenfor store utfordringer med hensyn til arealvern og beiteressursene. Dessverre er beitekapasiteten veldig begrenset. Distriktet ser på løsninger for å få utvidede beiter. En løsning kan være å beite i Kongsvikdalen om sommeren. Andre muligheter vintersituasjonen ligge i en mer utstrakt form for foring av rein.

Også i forhold til slakteri situasjonen står distriktet ovenfor utfordringer. Reineierne slakter selv, og kjøttet distribueres på privatmarkedet. Dette ønsker man å fortsette med i fremtiden, men mangelen på slakteanlegg gjør at det må finnes løsninger fra år til år. I de senere år har slakting blitt gjennomført på Kåringen. Distriktet ser på løsninger i samarbeid med Kongsvikdalen reinbeitedistrikt, og vil gå inn for at det bygges slakteanlegg i Kongsvikdalen.

Rovdyrproblemene og problemer med utstrakt ulovlig snøskuterkjøring i distriktet er noe som reindriften kan gjøre lite med. De rette offentlige instanser må sørge for forvaltningen av disse problemområdene.

I tillegg til denne hovedplanen, har distriktet utarbeidet en intern plan. Den interne planen vil sendes Områdestyret for stadfesting som en del av den samlede planen. Den interne planen vil imidlertid ikke sendes ut til offentlig høring, og det forutsettes at Områdestyret unntar denne delen av planen fra offentlighet.

Kartene som følger planen gir en oversikt over reindriftens nåværende arealbruk. Distriktet vil presisere at endringer i arealbruken kan skje, f.eks. som en følge av ekstraordinære beiteforhold, naturlig «rotasjon» mellom ulike beiteområder eller som følge av nye inngrep og forstyrrelser. Kartene alene har ingen rettslig status.